

Sygn. akt III Kp 1766/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Sztenc

Protokolant: Hanna Partyńska

bez udziału prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Stare Miasto

po rozpoznaniu w sprawie o czyn z art. 286 § 1 k.k.

zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonego, tj. Gminy W. z dnia 14 sierpnia 2014 r.

na postanowienie funkcjonariusza policji z dnia 20 czerwca 2014r., zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Stare Miasto w dniu 23 czerwca 2014 r., sygn. akt 1 Ds. 3761/12 o umorzeniu śledztwa

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 465 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie celem dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego

UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2013 r. do Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia- Stare Miasto wpłynęło zawiadomienie Urzędu Miejskiego we W. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 300 § 1 i 2 k.k. przez J. W. (1), B. K. oraz K. P. na szkodę Gminy W.. Z treści tegoż zawiadomienia wynikało, iż na skutek działań ww. doszło do powstania szkody w kwocie nie mniejszej niż 287.540,00 zł.

Postanowieniem z dnia 10 września 2013 r., sygn. akt Ds. 3761/13 prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Stare Miasto wszczął śledztwo w powyższej sprawie, które następnie przedłużono postanowieniem z dnia 15 grudnia 2013 r.

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2013 r., zatwierdzonym w dniu 23 czerwca 2014 r. przez prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia- Stare Miasto, sygn. akt 1 Ds. 3761/13 umorzono – na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. śledztwo w sprawie doprowadzania w dniu 7 sierpnia 2012 r. we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 287.540 zł przez J. W. (1) poprzez zbycie lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W. nabytego w dniu 5 lipca 2012 r. z 88,5 % bonifikatą na szkodę Gminy W., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Na powyższe postanowienie w terminie ustawowym zażalenie złożył pełnomocnik pokrzywdzonego, tj. Gminy W., w którym zarzucił uchybienie polegające na naruszeniu przepisów prawa procesowego, w tym art. 297 § 1 k.p.k. wyrażające się w zaniechaniu przeprowadzenia wszechstronnego postępowania przygotowawczego, ujawnienia i zebrania dowodów, związanych z okolicznościami wskazanymi w zawiadomieniu o przestępstwie, a także wyrażające się w błędnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł nadto rażące uchybienie podstawowym regułom uzasadniania decyzji procesowych, stwierdzając, iż uzasadnienie postanowienia zostało sporządzone w skrajnie arbitralnej formie, wyrażającej wyłącznie subiektywne przekonania jego autora o słuszności umorzenia postępowania, bez

skonkretyzowania chociażby subiektywnych przesłanek rozumowania i oceniania, którymi się kierowano przy jego wydawaniu. Zarzucił nadto, że zawiadomienie o przestępstwie dotyczyło trzech, a nie jednej osoby, o której mowa w postanowieniu. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie wskazano, czy nadal prowadzone są czynności dotyczące pozostałych dwóch osób i dlaczego sytuację prawną J. W. oceniono odrębnie. Zdaniem skarżącego, postępowanie wymaga podjęcia wnikliwego i wszechstronnego postępowania, poszukiwania dalszych dowodów, weryfikacji do tej pory ujawnionych i przeprowadzonych dowodów i ich rzetelnej analizy.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że brak jakiegokolwiek argumentacji w uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu śledztwa we wskazanym powyżej zakresie, uniemożliwia kontrolę instancyjną wydanego orzeczenia. Zgodnie bowiem z treścią art. 322 § 2 k.p.k., postanowienie o umorzeniu śledztwa powinno zawierać, oprócz danych wymienionych w art. 94 k.p.k., dokładne określenie czynu i jego kwalifikacji prawnej oraz wskazanie przyczyn umorzenia. Przez wskazanie przyczyn umorzenia należy rozumieć ocenę zebranych dowodów oraz wskazanie powodów faktycznych i prawnych, które zadecydowały o umorzeniu i przyjętej podstawie umorzenia.

Tymczasem z treści uzasadnienia, nie sposób dowiedzieć się w oparciu, o jakie dowody (jakim dowodom dano wiarę, a których nie uwzględniono) podjęto decyzję o umorzeniu. W tym zakresie nie przedstawiono bowiem jakiegokolwiek argumentacji. Uzasadnienie postanowienia zawiera tylko lapidarne stwierdzenie, że „analizując całość zebranego materiału dowodowego nie dała podstaw do przyjęcia, iż zachowanie J. W. (1) wyczerpuje ustawowe znamiona przestępstwa” – jednakże bez jakiegokolwiek oceny przeprowadzonych dowodów, o której mowa w zażaleniu pokrzywdzonego, co zatwierdził prokurator.

Należy w tym miejscu podkreślić, że to na organie prowadzącym postępowanie ciąży obowiązek wykazania tych wszystkich okoliczności w zakresie strony podmiotowej i przedmiotowej przestępstwa, na podstawie których można by wyprowadzić wnioski, co do realności spełnienia obietnic, umów, możliwości finansowych stron tychże, skali przyjętych zobowiązań, podjęcia oszukańczych zabiegów itd. Tylko na podstawie kompleksowej oceny okoliczności towarzyszących podejmowanym czynnościom można wysnuć logiczne wnioski w zakresie tego, czy dane zdarzenie w istocie stanowiło przestępstwo i kto je popełnił.

Znaczenie uchybienia prowadzącego postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie jest tym większe, gdy się zważy, że postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia – Stare Miasto z dnia 10 września 2013 r. wszczęto śledztwo w niniejszej sprawie, a zatem w ocenie tegoż zachodziło uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. W związku z tym, decyzja o jego umorzeniu winna zawierać analizę zgromadzonych dowodów, nie może zaś ograniczać się do arbitralnego wniosku o katagorycznym charakterze, zwłaszcza, że dotyczy on tylko jednej z trzech osób, wymienionych w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Biorąc pod uwagę charakter przedmiotowy niniejszej sprawy, zarzuty podniesione przez skarżącego, uznać należało, iż postępowanie karne winno być kontynuowane, tj. prowadzący postępowanie przygotowawcze, winien wnikliwie ocenić zgromadzony dotychczas materiał dowodowy i przedstawić stosowną argumentację w uzasadnieniu wydanego następnie postanowienia.

W dalszym toku śledztwa organ prowadzący postępowanie przygotowawcze winien ustalić, czy w chwili zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości w postaci lokalu nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) we W. J. W. (1) wprowadził w błąd pokrzywdzonego poprzez zatajenie zamiaru zbycia nieruchomości przed okresem przewidzianym w Ustawie o gospodarce nieruchomościami. Fakt zbywania kolejnych mieszkań przez J. W. (1) i ostatecznie niewykorzystanie pozyskanych środków na cele mieszkaniowe mogą świadczyć o tym, że J. W. (1) działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Pokrzywdzony nie dokonałby zatem niekorzystnego rozporządzenia mieniem

gminnym (sprzedaży nieruchomości po zaniżonej cenie z tytułu bonifikaty), gdyby znana mu była rzeczywista intencja nabywcy.

Oceniając przeprowadzone dowody należy mieć na uwadze utrwalony w orzecznictwie pogląd, iż przypisanie sprawcy popełnienia przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k., wymaga wskazania, iż obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd), ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion (por. wyrok Sądu Najwyższego, z dnia 4 czerwca 2009 r., sygn. akt WA 16/09, Prok. i Pr.-wkl. 2009/11-12/8).

Powyższe znamiona będą zarazem kryteriami rozgraniczającymi popełnienie przestępstwa oszustwa od nie wywiązania się z zobowiązania o charakterze cywilnoprawnym. Nie każda bowiem, nawet nierzetelna realizacja stosunku zobowiązaniowego oznacza automatycznie zrealizowanie znamion oszustwa. Muszą tu bowiem nastąpić inne okoliczności przedmiotowe związane z zachowaniem się sprawcy w okresie uzyskania dyspozycji majątkowej, które będą jednoznacznie przesądzać o z góry powziętym zamiarze niewykonania danego zobowiązania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 listopada 2008 roku, II AKa 167/08, Prok. i Pr.-wkl. 2009/5/35).

Ponadto prowadzący śledztwo winien poddać wnikliwej analizie sposób działania pozostałych osób, o których mowa w zawiadomieniu pokrzywdzonego oraz ustalić czy działały one w celu popełnienia przestępstwa.

Biorąc pod uwagę okoliczność, iż w wyniku działań tych osób doszło do zagrożenia interesu pokrzywdzonego i utrudnienia dochodzenia przez niego należnych mu roszczeń, należy rozważyć zasadność prowadzenia postępowania przygotowawczego także o czyn z art. 300 § 1 k.k. Bez wątplenia niekorzystne dla interesów pokrzywdzonego transakcje dokonywane przez J. W. (1), które powodowały ciągłe zmiany w jego sytuacji majątkowej, wymagają pogłębionej analizy w świetle znamion tegoż przestępstwa.

Na podstawie podniesionych wyżej okoliczności stwierdzić należy, że postępowanie przygotowawcze obarczone jest uchybieniami, które nie pozwalają na prawidłową kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia, a tym bardziej na konkluzję o braku danych uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Zważyć przy tym należy, iż ze względu na wskazaną w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wysokość wyrządzonej szkody – postępowanie winno toczyć się w sprawie o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie.